

9. Forslag til nye lovbestemmelser

Bestemmelser om

- formål står i § 15-1
- generelle vilkår står i §§ 15-2 til 15-4
- overgangsstønad står i §§ 15-5 til 15-9
- stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far som er i arbeid står i § 15-10
- tilleggsstønader og stønad til skolepenger står i § 15-11
- oppfølging og sanksjonsregler står i § 15-12
- forholdet til andre ytelser står i § 15-13

(ingen endringer i §§ 15-1 *Formål* og 15-2 *Forutgående medlemskap*)

§ 15-3 skal lyde:

§ 15-3. Opphold i Norge

Det er et vilkår for rett til stønad etter dette kapitlet at medlemmet og barnet oppholder seg i Norge.

Medlemmet får likevel stønad under utenlandsopphold dersom

- a) oppholdet ikke er ment å vare mer enn *seks uker i løpet av 12 måneder* regnet fra utreiseditiden, eller
- b) oppholdet skyldes arbeid for en norsk arbeidsgiver

Ny § 15-4 skal lyde:

§ 15-4. Enslig mor eller far

Et medlem som er enslig mor eller far og har aleneomsorg for barn kan få rett til stønad. Som mor eller far regnes også den som på grunn av dødsfall har fått foreldreansvaret etter barnelova § 38.

For å få rett til stønad må medlemmet være ugift, separert eller skilt og ikke leve sammen med noen i et ekteskapslignende forhold. Det kan gis stønad om et medlem er gift, dersom separasjon eller skilsmissemessig sak er reist hos fylkesmannen eller ekteskapsak er reist for domstolene.

En mor eller far har aleneomsorgen for et barn når vedkommende varig har klart mer av den daglige omsorgen enn den andre av foreldrene. Ingen av foreldrene anses å ha aleneomsorgen for barnet ved boforhold som nevnt i § 1-5 fjerde ledd eller andre nære boforhold.

Medlemmet har selv bevisbyrden for at hun eller han er enslig mor eller far med aleneomsorg for barn og for at et eventuelt ekteskap formelt er oppløst.

Får et medlem et nytt barn med samme partner mens vedkommende mottar stønad til enslig mor eller far for et felles barn, anses ingen av foreldrene for å være enslig mor eller

far. Det samme gjelder dersom mor eller far tidligere har mottatt stønader etter dette kapittelet for felles barn.

Departementet kan gi nærmere regler i forskrift.

Ny § 15-5 skal lyde:

§ 15-5. Overgangsstønad

Overgangsstønad gis til enslig mor eller far som på grunn av omsorg for barn midlertidig er ute av stand til å forsørge seg selv ved eget arbeid, eller først etter en tid med omstilling eller utdanning kan få et arbeid.

Rett til overgangsstønad er begrenset til ordinær skolestart det året barnet fyller seks år.

Enslig mor eller far som er forhindret fra å arbeide fordi barnet er særlig tilsynskrevende på grunn av funksjonshemming, sykdom eller store sosiale problemer, kan få overgangsstønad inntil barnet fyller 18 år. Det må fremlegges dokumentasjon på at enslig mor eller far er forhindret fra å arbeide som følge av barnets tilstand. Barnets fysiske eller psykiske tilstand må dokumenteres av lege.

Enslig mor eller far som er forhindret fra å arbeide på grunn av egen eller barnets sykdom av forbigående art, kan få overgangsstønad inntil barnet fyller åtte år. Sykdommen må dokumenteres med legeerklæring.

Enslig mor eller far som uten rimelig grunn har sagt opp et arbeidsforhold de siste seks månedene før søknadstidspunktet, får ikke overgangsstønad.

Departementet kan gi nærmere regler i forskrift.

Ny § 15-6 skal lyde:

§ 15-6. Plikt til yrkesrettet aktivitet

Når det yngste barnet har fylt ett år, er det et vilkår for rett til overgangsstønad at den enslige moren eller faren enten

- a) er i arbeid som utgjør minst halvparten av full tid,*
- b) er tilmeldt Arbeids- og velferdsetaten som reell arbeidssøker,*
- c) gjennomfører utdanning eller opplæring som utgjør minst halvparten av full tid som Arbeids- og velferdsetaten vurderer er nødvendig og hensiktsmessig for at medlemmet skal kunne skaffe seg eller beholde et arbeid.*

Aktivitetsplikten gjelder ikke for enslig mor eller far som er forhindret fra å arbeide på grunn av særlig tilsynskrevende barn som nevnt i § 15-5 tredje ledd eller på grunn av forbigående sykdom som nevnt i § 15-5 fjerde ledd.

Selv om den enslige moren eller faren ikke er i yrkesrettet aktivitet, gis det likevel overgangsstønad hvis barnet ikke har en tilfredsstillende tilsynsordning og dette ikke kan tilskrives den enslige moren eller faren selv.

Departementet kan gi nærmere regler i forskrift.

Ingen endring i § 15-7 *Overgangsstønadens størrelse*

Ny § 15-8 skal lyde:

§ 15-8. Stønadsperiode

Overgangsstønad kan gis i inntil ett år, eller til barnet får rett til barnehageplass etter barnehageloven § 12 a¹. Enslig mor eller far som tidligere har mottatt overgangsstønad, kan innvilges nye stønadsperioder inntil barnet har rett til barnehageplass etter barnehageloven § 12 a. I forbindelse med fødsel, kan det i tillegg gis stønad i inntil to måneder før fødselen.

Dersom den enslige moren eller faren tar nødvendig og hensiktsmessig utdanning, jf § 15-6 første ledd c), kan stønadsperioden utvides med inntil tre år.

I forbindelse med nødvendig og hensiktsmessig utdanning, kan stønadstiden forlenges til og med den måneden skoleåret avsluttes. I direkte tilknytning til en løpende stønadsperiode kan stønadstiden i særlige tilfelle forlenges i inntil seks måneder i påvente av skolestart, barnetilsyn, et konkret arbeidstilbud eller etter at stønadsmottakeren har meldt seg som reell arbeidssøker ved Arbeids- og velferdsetaten. Aldersbegrensingen i § 15-5 annet ledd kan fravikes i forbindelse med slike forlengelser.

Enslig mor eller far som har et særlig tilsynskrevende barn, jf § 15-5 tredje ledd, kan få nye utvidede stønadsperioder inntil barnet fyller 18 år så lenge det er dokumentert at vedkommende er forhindret fra å arbeide som følge av barnets tilstand.

Dersom den enslige moren eller faren er forhindret fra å arbeide på grunn av forbigående sykdom, jf § 15-5 fjerde ledd, kan stønadsperioden utvides med inntil to år.

Departementet kan gi nærmere regler i forskrift.

§ 15-9 *Arbeidsinntekt m.m. får overskriften: Avkorting mot arbeidsinntekt og andre inntekter*

Ny § 15-10 skal lyde:

§ 15-10. Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far som er i arbeid

Stønad til barnetilsyn gis til en enslig mor eller far som må overlate nødvendig tilsyn med barn til andre på grunn av arbeid. Stønaden er uavhengig av retten til og perioden for overgangsstønad.

Stønad kan gis til barnet har fullført fjerde skoleår. For barn som har fullført fjerde skoleår kan det gis stønad til tilsyn når barnet må ha vesentlig mer tilsyn enn det som er vanlig for jevnaldrende eller når den enslige moren eller faren på grunn av sitt arbeid må være borte fra hjemmet i lengre perioder eller på andre tidspunkter enn en vanlig arbeidsdag. Stønad til barnetilsyn kan også gis i inntil ett år når forsørgeren har en forbigående sykdom som hindrer vedkommende å være i arbeid.

¹ Dette forslaget er fremmet i Prop. 1 S (2014-2015)

Stønaden er 64 prosent av dokumenterte utgifter til barnetilsyn opptil de beløp som Stortinget fastsetter. Det gis ikke stønad når den pensjonsgivende inntekten er større enn seks ganger grunnbeløpet.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om stønad til barnetilsyn.

Ny § 15-11 skal lyde:

§ 15-11. Tilleggsstønader og stønad til skolepenger mv.

En enslig mor eller far som står tilmeldt Arbeids- og velferdsetaten som reell arbeidssøker, jf. § 15-6 første ledd bokstav b) kan gis stønad til hel eller delvis dekning av nødvendige utgifter til barnetilsyn.

En enslig mor eller far som gjennomfører nødvendig og hensiktsmessig utdanning eller opplæring, jf. § 15-6 første ledd bokstav c) kan gis tilleggsstønader til hel eller delvis dekning av:

- a) utgifter til daglige reiser i forbindelse med utredning eller gjennomføring av utdanningen,*
- b) utgifter til hjemreiser i forbindelse med utdanningen,*
- c) nødvendige utgifter til flytting fra hjemstedet i forbindelse med utdanningen eller i forbindelse med arbeid etter at utdanningen er gjennomført,*
- d) nødvendige utgifter til barnetilsyn i forbindelse med utredning eller gjennomføring av utdanning,*
- e) nødvendige ekstraavgifter til bolig i forbindelse med utredning, eller gjennomføring av utdanning,*
- f) stønad til dekning av dokumenterte utgifter til læremidler.*

Stønad til hel eller delvis dekning av nødvendige utgifter til flytting etter andre ledd bokstav c) kan også gis til en enslig mor eller far som må flytte fra hjemstedet for å starte i arbeid på et annet sted. Flyttestønad gis bare når den enslige moren eller faren har flyttet i et tidsrom der hun eller han har rett til overgangsstønad eller innen seks måneder etter at overgangsstønaden falt bort.

Det kan også gis stønad til dekning av skolepenger mv. med utgangspunkt i satsene for skolepenger fra Statens lånekasse for utdanning. Det gis bare stønad i særlige tilfelle til utdanning ved private utdanningsinstitusjoner.

Tilleggsstønader og stønad til skolepenger mv. gis bare for tidsrom den enslige moren eller faren har rett til overgangsstønad, jf. § 15-8.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om tilleggsstønadene og stønad til skolepenger mv.

Ny § 15-12 skal lyde:

§ 15-12. Arbeids- og velferdsetatens oppfølging. Sanksjonsregler

Arbeids- og velferdsetaten skal etter behov innkalle til samtaler for å vurdere oppfølging av enslig mor eller far og om det skal settes i verk tiltak med sikte på overgang til arbeid.

Enslig mor eller far som er reell arbeidssøker, må melde seg hver fjortende dag til Arbeids- og velferdsetaten. Arbeids- og velferdsetaten bestemmer hvordan melding skal skje.

Stønad etter dette kapitlet faller bort en måned dersom stønadsmottakeren uten rimelig grunn sier opp sin stilling, nekter å ta imot tilbudt arbeid, unnlater å gjenoppta sitt arbeidsforhold etter endt foreldrepermisjon, nekter å delta i arbeidsmarkedstiltak eller unnlater å møte ved innkalling til Arbeids- og velferdsetaten.

Dersom stønadsmottakeren har gitt uriktige opplysninger om forhold som har betydning for retten til stønader etter dette kapitlet, og vedkommende var klar over eller burde vært klar over dette, kan vedkommende utestenges fra rett til stønad i inntil 3 måneder første gang og inntil 6 måneder ved gjentakelser innen de siste tre årene. Det samme gjelder dersom vedkommende har unnlatt å gi opplysninger av betydning for retten til stønad.

Departementet kan gi nærmere regler i forskrift.

Gjeldende § 15-14 blir ny § 15-13